

31989L0618

1989 12 7

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 357/31

TARYBOS DIREKTYVA**1989 m. lapkričio 27 d.****dėl plačiosios visuomenės informavimo apie sveikatos apsaugai taikytinas priemones ir atliktinus veiksmus nepaprastosios radiologinės padėties atveju**

(89/618/Euratomas)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 31 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą, pateiktą pasikonsultavus su Mokslo ir technikos komiteto paskirta asmenų grupe, sudaryta iš valstybių narių mokslinių ekspertų, kaip nustatyta tame straipsnyje,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

kadangi Sutarties 2 straipsnio b punktas numato, kad Bendrija nustato vienodus saugos standartus, kad būtų apsaugota darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikata;

kadangi 1959 m. vasario 2 d. Taryba priėmė direktyvas, nustatančias pagrindinius reikalavimus darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatai nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamo pavojaus apsaugoti ⁽³⁾, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 80/836/Euratomas ⁽⁴⁾ ir Direktyva 84/467/Euratomas ⁽⁵⁾;

kadangi, laikantis Direktyvos 80/836/Euratomas 24 straipsnio, visos valstybės narės turi užtikrinti, kad apšvitą patiriantys darbuotojai gautų deramą informaciją apie radiacinę saugą;

kadangi, laikantis minėtosios direktyvos 45 straipsnio 4 dalies, kiekviena valstybė narė ištikus avarijai turi nustatyti kompetentingų institucijų apsaugomosios veiklos lygius bei taikytinas priemones ir reikalingo personalo bei įrangos išteklius, leidžiančius imtis veiksmų visuomenės narių sveikatai apsaugoti ir palaikyti;

kadangi Bendrijos mastu reikėtų tą informaciją, kuri teiktina visuomenei be tų sričių, kurioms taikoma 1985 m. birželio 27 d.

Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo ⁽⁶⁾ 6 straipsnio 2 dalis ir 1982 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvos 82/501/EEB dėl tam tikros pramoninės veiklos keliamo didelių avarijų pavojaus ⁽⁷⁾ 8 straipsnio 1 dalis, su pakeitimais, padarytais Direktyva 88/610/EEB ⁽⁸⁾, papildyti tam tikrais elementais;

kadangi visos valstybės narės yra pasirašiusios Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) konvenciją dėl skubaus perspėjimo apie branduolinę avariją;

kadangi 1987 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas 87/600/Euratomas dėl Bendrijoje nustatomos skubaus pasikeitimo informacija radiacinės avarijos atveju tvarkos ⁽⁹⁾, reikalauja, kad visos valstybės narės, kurios nutaria imtis skubių priemonių plačiai visuomenei apsaugoti dėl nenormaliai aukštų radioaktyvumo lygių aplinkoje arba įvykus avarijai, dėl kurios į aplinką patenka ar gali patekti dideli radioaktyviosios medžiagos kiekiai, praneštų Komisijai ir valstybėms narėms, kurios yra paveiktos arba gali būti paveiktos, apie apsaugos priemones, kurių jos jau yra ėmęsi ar planuoja imtis, taip pat apie visas priemones, kurių jos jau yra ėmęsi ar planuoja imtis, kad informuotų plačiąją visuomenę;

kadangi kai kurios valstybės narės jau yra sudariusios dvišalius susitarimus dėl informavimo, koordinavimo ir savitarpio pagalbos branduolinės avarijos atveju;

kadangi, įvykus avarijai valstybėje narėje esančiame branduoliniame įrenginyje, paveikti gyventojai turėtų būti skatinami imtis atitinkamų veiksmų, galinčių padidinti apsaugos priemonių, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis, veiksmingumą;

kadangi dėl to nepaprastosios radiologinės padėties atveju gyventojų sluoksniams, kurie gali būti paveikti, turėtų būti iš anksto teikiama atitinkama ir nuolat atnaujinama informacija apie su jais susijusias planuojamas sveikatos apsaugos priemones ir veiksmus, kurių jie turėtų imtis nepaprastosios radiologinės padėties atveju; kadangi dėl to Bendrijos mastu reikia numatyti tam tikrus bendrus tokių gyventojų sluoksnių informavimo principus ir specialiąsias nuostatas;

kadangi taip pat reikėtų numatyti bendrus iš tikrųjų paveiktų gyventojų informavimo principus ir specialiąsias nuostatas;

⁽¹⁾ OL C 158, 1989 6 26, p. 403.

⁽²⁾ OL C 377, 1988 12 31, p. 67.

⁽³⁾ OL 11, 1959 2 20, p. 221/59.

⁽⁴⁾ OL L 246, 1980 9 17, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 265, 1984 10 5, p. 4.

⁽⁶⁾ OL L 175, 1985 7 5, p. 40.

⁽⁷⁾ OL L 230, 1982 8 5, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 336, 1988 12 7, p. 14.

⁽⁹⁾ OL L 371, 1987 12 30, p. 76.

kadangi teikiamoje informacijoje turi būti atsižvelgiama ir į tuos gyventojus, kurie gyvena pasienio vietovėse;

kadangi, be to, reikia sustiprinti jau galiojančias nacionaliniu lygmeniu plačiosios visuomenės informavimo nepaprastosios radiologinės padėties atveju priemones ir tvarką,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

Tikslai ir apibrėžimai

1 straipsnis

Šia direktyva siekiama Bendrijos lygmeniu apibrėžti bendrus plačiosios visuomenės informavimo priemonių ir tvarkos tikslus, kad būtų pagerinta nepaprastosios radiologinės padėties atveju teikiama operatyvinė sveikatos apsauga.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje „nepaprastoji radiologinė padėtis“ – tai bet kokia padėtis:

1) susidariusi:

- valstybės narės teritorijoje įvykus avarijai, susijusiai su 2 punkte nurodytais įrenginiais ar veiklos rūšimis, dėl kurios į aplinką patenka ar gali patekti dideli radioaktyviosios medžiagos kiekiai; arba
- pastebėjus ir nustačius savo teritorijoje ar už jos ribų nenormalius radioaktyvumo lygius, kurie gali pakenkti žmonių sveikatai toje valstybėje narėje; arba
- įvykus kitokioms negu šio straipsnio a papunktyje apibrėžtomis avarijoms, susijusioms su 2 punkte nurodytais įrenginiais ar veiklos rūšimis, dėl kurių į aplinką patenka ar gali patekti dideli radioaktyviųjų medžiagų kiekiai; arba
- įvykus kitoms avarijoms, dėl kurių į aplinką patenka ar gali patekti dideli radioaktyviųjų medžiagų kiekiai;

2) sietina su 1 punkto a ir c papunkčiuose nurodytais įrenginiais ar veiklos rūšimis, būtent su:

- bet koku branduoliniu reaktoriumi, kad ir kur jis būtų;
- bet koku kitu branduolinio kuro ciklo įrenginiu;
- bet koku radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginiu;
- branduolinio kuro arba radioaktyviųjų atliekų vežimu ir laikymu;

- žemės ūkyje, pramonėje, medicinoje ir su šiomis sritimis susijusiems moksliniams bei mokslinių tyrimų tikslams naudojamų radioaktyviųjų izotopų gamyba, naudojimu, laikymu, laidojimu ir vežimu; ir
- radioaktyviųjų izotopų naudojimu elektros gamybai kosminiuose objektuose.

3 straipsnis

Taikant šią direktyvą terminai „didelis radioaktyviosios medžiagos išsiskyrimas“ ir „nenormalūs radioaktyvumo lygiai, kurie gali pakenkti žmonių sveikatai“ turi būti suprantami kaip nurodantys padėtis, į kurias gali patekti žmonės, paveikti dozių, viršijančių direktyvose, nustatančiose pagrindinius Bendrijos radiacinės saugos saugumo standartus ⁽¹⁾, numatytas dozės ribas.

4 straipsnis

Šioje direktyvoje toliau pateikiami terminai turi tokias čia jiems nustatytas reikšmes:

- gyventojai, kurie gali būti paveikti nepaprastosios radiologinės padėties atveju:

bet kokia gyventojų grupė, kuriai valstybės narės yra sudariusios apsaugomosios veiklos planus nepaprastosios radiologinės padėties atveju;

- nepaprastosios radiologinės padėties atveju iš tikrųjų paveikti gyventojai:

bet kokia gyventojų grupė, dėl kurios specialių apsaugos priemonių imamasi vos tik susidarius nepaprastajai radiologinei padėčiai.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

Išankstinė informacija

5 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad nepaprastosios radiologinės padėties atveju gyventojams, kurie gali būti paveikti, būtų teikiama informacija apie jiems taikytinas sveikatos apsaugos priemones ir apie atliktinus veiksmus tokios padėties atveju.

2. Teikiamą informaciją sudaro bent tie elementai, kurie išdėstyti I priede.

3. Ši informacija pranešama 1 dalyje nurodytiems gyventojams be jokio paklausimo.

4. Valstybės narės šią informaciją atnaujina ir reguliariai platina, taip pat kiekvieną kartą, kai tik joje daromi didesni apibūdinamųjų priemonių pakeitimai. Ši informacija yra visuomet prieinama gyventojams.

⁽¹⁾ Žr. ypač Direktyvos 80/836/Euratomas 12 straipsnį.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

Informacija nepaprastosios radiologinės padėties atveju

6 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad, susidarius nepaprastajai radiologinei padėčiai, iš tikrųjų paveiktiems gyventojams būtų nedelsiant pranešama apie nepaprastąją padėtį, apie veiksmus, kurių reikia imtis, ir prireikus konkrečiu atveju – apie jiems taikytinas sveikatos apsaugos priemonės.

2. Pateikiama informacija susideda iš II priede išvardytų punktų, kurie yra svarbūs tai nepaprastosios radiologinės padėties rūšiai.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

Asmenų, kurie galėtų būti įtraukti į skubios pagalbos organizavimą nepaprastosios radiologinės padėties atveju, informavimas

7 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuriems asmenims, kurie nėra 2 straipsnio 2 punkte apibrėžtų įrenginių darbuotojai ir (arba) nedalyvauja jame nurodytose veiklos rūšyse, bet galėtų būti įtraukiami į skubios pagalbos organizavimą nepaprastosios radiologinės padėties atveju, būtų teikiama tinkama ir reguliariai atnaujinama informacija apie sveikatos būklę, kuri gali būti susijusi su jų dalyvavimu prevencinėje veikloje, ir apie atsargumo priemonės, kurių reikia imtis tokiu atveju; šioje informacijoje atsižvelgiama į potencialių nepaprastųjų radiologinių padėčių rūšį.

2. Vos tik susidarius nepaprastajai radiologinei padėčiai, ši informacija yra atitinkamai papildoma atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

Igyvendinimo tvarka

8 straipsnis

5, 6 ir 7 straipsniuose nurodytoje informacijoje taip pat yra nurodomos institucijos, atsakingos už tuose straipsniuose paminėtų priemonių įgyvendinimą.

9 straipsnis

Kiekviena valstybė narė nustato 5, 6 ir 7 straipsniuose nurodytos informacijos platinimo tvarką ir tuos, kuriems ši informacija yra skiriama (fizinis ir juridinis asmenis).

10 straipsnis

1. 5 straipsnyje nurodyta informacija Komisijai pranešama, jei ji to reikalauja, nepažeidžiant valstybių narių teisės pranešti šią informaciją kitoms valstybėms.

2. Valstybės narės išplatinta informacija, vadovaujantis 6 straipsniu, pranešama Komisijai ir toms valstybėms narėms, kurios yra ar gali būti paveiktos.

3. Atsižvelgiant į 7 straipsnyje nurodytą informaciją, svarbūs duomenys apie nepaprastąją radiologinę padėtį Komisijos reikavimu jai pranešami kiek galima greičiau ir tiek, kiek yra įmanoma jų pranešti.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

Baigiamosios nuostatos

11 straipsnis

Ši direktyva neriboja valstybių narių teisės imtis priemonių arba jas taikyti, teikiant, be šioje direktyvoje nurodytosios, ir papildomą informaciją.

12 straipsnis

Valstybės narės imasi priemonių, kurios, įsigaliojusios ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo šios direktyvos priėmimo, įgyvendina šią direktyvą. Apie jas ir apie su jomis susijusius tolimesnius pakeitimus jos nedelsdamos praneša Komisijai.

13 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1989 m. lapkričio 27 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

R. DUMAS

*I PRIEDAS***5 straipsnyje nurodyta išankstinė informacija**

1. Pagrindiniai duomenys apie radioaktyvumą ir jo poveikį žmonėms bei aplinkai.
 2. Įvairios galimos nepaprastosios radiologinės padėties rūšys ir jų padariniai plačiajai visuomenei bei aplinkai.
 3. Neatidėliotinos priemonės, numatomos plačiajai visuomenei išpėti, apsaugoti ir pagelbėti nepaprastosios radiologinės padėties atveju.
 4. Atitinkama informacija apie tai, kaip plačioji visuomenė turi elgtis nepaprastosios radiologinės padėties atveju.
-

II PRIEDAS

6 straipsnyje nurodyta informacija nepaprastosios radiologinės padėties atveju

1. Remiantis iš anksto valstybėse narėse sudarytais prevencinės veiklos planais, nepaprastosios radiologinės padėties atveju iš tikrųjų paveikti gyventojai skubiai ir reguliariai gauna:
 - a) informaciją apie susidariusios nepaprastosios padėties rūšį ir, jeigu įmanoma, apie jos ypatumus (pvz., jos atsiradimo priežastis, mastą ir tikėtiną raidą);
 - b) patarimus apsaugos klausimais, kurie priklausomai nuo nepaprastosios padėties rūšies galėtų:
 - apimti šiuos dalykus: tam tikrų maisto produktų, kurie gali būti užteršti, vartojimo apribojimus, paprastas higienos ir deaktyvacijos taisyklės, rekomendacijas neišeiti iš namų, apsauginių priemonių paskirstymą ir naudojimą, evakuacijos priemonės,
 - būti papildyti, jei reikia, specialiais išpėjimais tam tikroms gyventojų grupėms;
 - c) pranešimus, kuriais patariama supratingai laikytis kompetentingų institucijų nurodymų arba reikalavimų.
 2. Jei prieš skelbiant nepaprastąją padėtį dar yra išpėjamasis tarpsnis, gyventojai, kurie nepaprastosios radiologinės padėties atveju gali būti paveikti, jau tuomet turėtų gauti informaciją ir patarimus, kaip antai:
 - raginimą išjungti radijo imtuvą ar televizorių,
 - parengtinius patarimus ypatingas kolektyvines pareigas turinčioms įstaigoms,
 - rekomendacijas ypač paveiktoms profesinėms žmonių grupėms.
 3. Ši informacija ir patarimai bus papildomi, jei leis laikas, primenant pagrindinius faktus apie radioaktyvumą ir jo poveikį žmonėms ir aplinkai.
-